

СИСТЕМА СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВО НЕСПРОМОЖНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Н.С. Артамонова, к.е.н., доцент

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Важлива роль в антикризовому управлінні відводиться внутрішнім механізмам фінансової стабілізації. Це пов'язано з тим, що успішне використання цих механізмів дозволяє не тільки зняти фінансовий стрес загрози банкрутства, але й, у значній мірі, позбавити підприємство від залежності використання залученого капіталу, що прискорить темпи його економічного розвитку. Фінансова стабілізація підприємства в умовах кризової ситуації послідовно здійснюється за такими основними етапами: ліквідація неплатоспроможності, відновлення фінансової стійкості, забезпечення фінансової рівноваги у перспективі.

Кожному етапу фінансової стабілізації відповідають певні її внутрішні механізми, які прийнято поділяти на оперативний, тактичний та стратегічний [1;4].

Оперативний механізм фінансової стабілізації, заснований на принципі "відсічення зайвого", являє собою захисну реакцію підприємства на кризовий фінансовий розвиток. Вибір відповідного напрямку оперативного механізму фінансової стабілізації диктується характером реальної неплатоспроможності підприємства, індикатором якої є коефіцієнт чистої поточної платоспроможності, який розраховується за формулою 1.

$$KЧТП = \frac{OA - OA_n}{KO - KO_{во}}, \quad (1)$$

де КЧТП – коефіцієнт чистої поточної платоспроможності;
ОА – сума оборотних активів;
ОА_н – сума неліквідних оборотних активів;
КФО – сума короткострокових фінансових зобов'язань;
КФО_{во} – сума внутрішніх поточних зобов'язань підприємства.

Мета цього етапу фінансової стабілізації є досягнутою, якщо ліквідована поточна неплатоспроможність підприємства.

Тактичний механізм фінансової стабілізації використовує окремі захисні заходи поряд з наступальною тактикою. Цей механізм спрямований на досягнення рівноваги підприємства в майбутньому періоді.

У спрощеному вигляді модель фінансової рівноваги підприємства може бути представлена формулою 2.

$$OG_{сфр} = OC_{сфр}, \quad (2)$$

де ОГ_{вфр} – можливий обсяг генерування власних фінансових ресурсів підприємства;
ОС_{сфр} – необхідний обсяг споживання власних фінансових ресурсів підприємства.

Таким чином, під час використання тактичного механізму фінансової стабілізації всі зусилля підприємства повинні бути спрямовані на досягнення нерівності: ОГ_{вфр} > ОС_{сфр}.

Стратегічний механізм фінансової стабілізації являє собою виключно наступальну стратегію фінансового розвитку й виступає як система заходів, спрямованих на підтримку досягнутої фінансової рівноваги в перспективі й базується на моделі стійкого економічного зростання підприємства, найбільш простий варіант якої має наступний вигляд і розраховується за формулою 3.

$$K_{сер} = \frac{ЧП}{СК}, \quad (3)$$

де $K_{сер}$ – коефіцієнт стійкого економічного росту;
 $ЧП$ – сума чистого прибутку підприємства;
 $СК$ – сума власного капіталу підприємства.

Таким чином, модель стійкого економічного зростання підприємства дозволяє закріпити досягнуту на попередньому етапі антикризового управління фінансову рівновагу в довгостроковій перспективі [2].

Розглянуті механізми забезпечення антикризового управління можна представити в наступному вигляді у відповідності до етапів фінансової стабілізації (рис. 1).

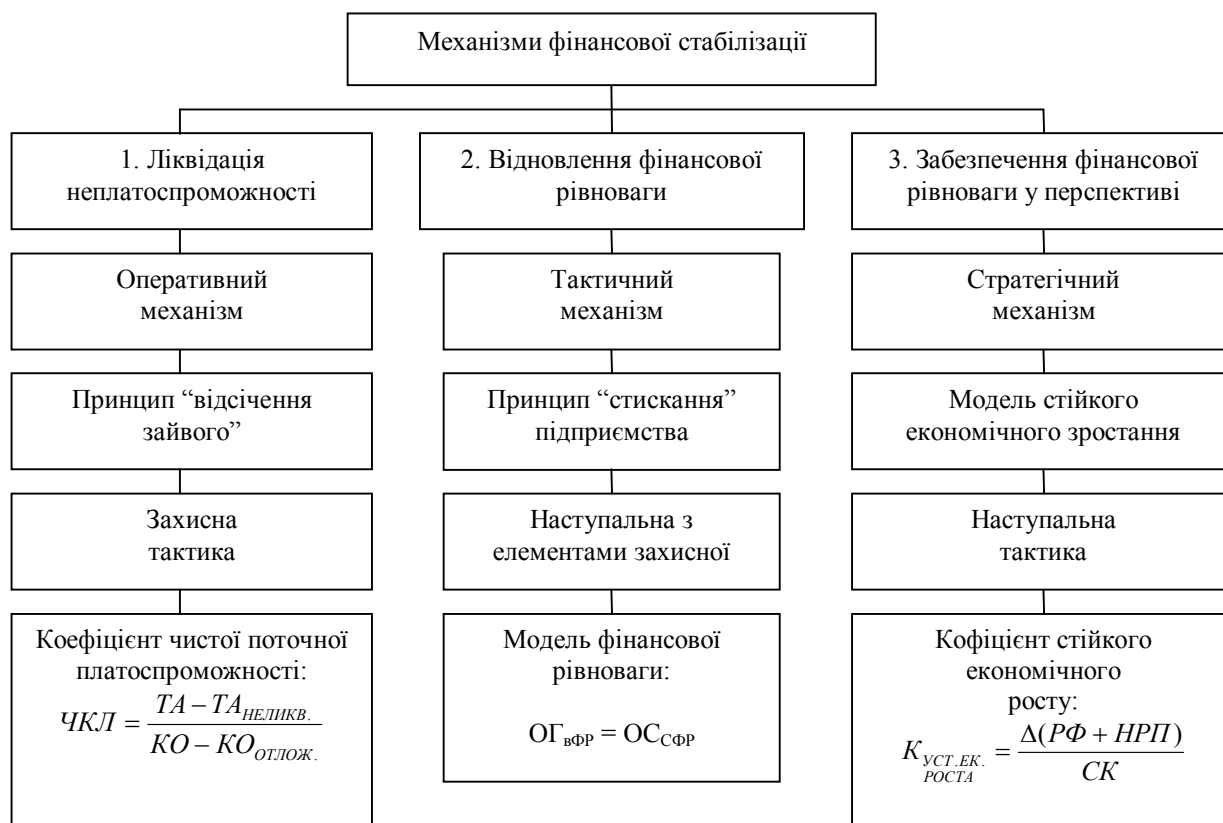

Рис. 1. – Розширена схема впровадження механізмів фінансової стабілізації на підприємстві

Якщо система стабілізаційних заходів не спрацьовує, слід переходити до більш суттєвих механізмів фінансового оздоровлення, яким, наприклад, може бути санація, яка потребує зовнішньої інвестиційної підтримки.

Література:

1. Таль Г.К., Юн Г.Б. Антикризисное управление предприятиями и банками / Уч. пособие М.: Дело, 2012 – 564 с.
2. О. Кононенко, О. Маханько. Анализ финансовой отчетности – 6-е вид., перероб і доп.–Х.: Фактор, 2014 – 200 с. Раздел 6 – «Диагностика банкротства».
3. Петруня Ю.С. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб. / за ред. Ю.Є. Петруні.– 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011.– 216 с.
4. Антикризисное управление. Учебник. /под ред. О.М. Короткова– М: ИНФРА – М, – 2012.– 432 с.